

[Knud Damgaard]

Men naturligvis vil vi tilkendegive de socialdemokratiske synspunkter på den boligpolitiske situation og målsætning. Det er socialdemokratiets boligpolitiske mål at fremme en udvikling, som fører med sig, at ingen kan tjene på boligen eller på dette at bo. Det var derfor en naturlig konsekvens af indførelsen af et kapitalafkast til ejerne af den private udlejningsboligmasse, at vi stræbte efter at realisere vort ønske om, at lejerne fik størst mulig adgang til at overtage ejendommene på andelsbasis, sådan som det blev fastslået ved forkøbsretten i lejeloven i 1975-forliget.

Derimod var det, set fra et socialdemokratisk synspunkt, en omvej at måtte fremme andelsboligen yderligere gennem en lovgivning, hvis hensigt var at øge udstykningen i ejerlejligheder. Det var dog nødvendigt under hensyn til de parlamentariske forhold her i tinget, men det er nok også karakteristisk for vanskelighederne ved en sådan kombination, at vi ret tidligt måtte korrigere den lovgivning, der var gennemført. Denne korrektion har sat stop for en uhyggelig spekulation, som blev sat i gang, ikke af den enkelte hæderlige husejer, men af et par håndfulde spekulanter, som ikke har skyet noget middel for at tjene store summer på udstykning af gamle ejendomme. Indtil videre ser det ud til at være lykkedes at stoppe hullerne, og det er vort håb, at lejerne efterhånden vil forstå, at der er så store fordele forbundet med at overtage sin bolig som privat andelsbolig, at det vil ske i øget grad.

Hr. Kaj Hansen skilter nu ligesom med, at han har fundet et hul i denne lovgivning, ved at pege på, at der er en husejer, der overtræder den bestemmelse, der forbyder betingede skøder. Ja men de huller i loven forekommer jo, hver gang nogen forbryder sig imod loven. Det er en domstolssag og ikke en sag for folketinget. Jeg synes, det er lidt urimeligt at give det indtryk, at der her er tale om en fejl ved loven. Her er der tale om en fejl ved den menneskelige moral.

Når det gælder fortjenesten på at bo, så har det været en belastning for det boligpolitiske forlig af 1975, at det ikke lykkedes at gennemføre beslutningen om at skabe større lighed mellem ejer og lejer gennem en revision af de nuværende principper for rentefradrag og lejeværdi. Der må nødvendigvis ses på dette forhold i de boligpolitiske forhandlinger, og den enighed, der var mellem for-

ligspartierne, må udmøntes i, at det ikke bare bliver ved snakken, men at man får omsat snakken til politiske realiteter.

På sin vis synes andelsboligen at kunne blive en genvej til en sådan lighed. Andelsboligen har ikke rentefradragsret og får kun tilskrevet kapitalværdi i forhold til inflationen og de forbedringer, der udføres. Da tankerne omkring ejerboligen jo koncentrerer om samme grundelementer, skulle opgaven at skabe lighed være lettere, des flere andelsboliger vi råder over.

Ikke bare disse problemer, men en række andre har sat boligpolitikken i fokus. Det gælder ikke mindst de høje lejer, som er forbundet med boligen i nybyggeriet. Så længe det almennyttige byggeri skal konkurrere i fuldt mål med skattefordele i ejerboligen, vil der være vanskeligheder forbundet med udlejningen, i hvert fald af de større lejligheder. Man må dog gøre sig klart, at det almennyttige byggeri er nødvendigt både ud fra et planlægningsmæssigt og et samfundsøkonomisk synspunkt. Der vil altid være en pligt for et almennyttigt selskab til at bygge, når det område, hvor selskabet befinder sig, har brug for nybyggeri. Det betyder jo, at man vil være underkastet de priser på obligationsmarkedet, som eksisterer på det givne tidspunkt. Det ville naturligvis være lykkeligt, om der var reelle muligheder for at etablere en art kurssikring i bestemte byggefaser, baseret på en udbygning af reservefondsmidler under realkreditlen, men jeg ser meget vel, at det må indgå i samlede overvejelser om de erhvervspolitiske hensyn.

Det er nemlig karakteristisk, at et af de sværeste problemer, vi slås med, er at få ændret aftrapningen af rentesikringen, så den svarer til de aktuelle rentevilkår. Dertil kommer, at indkomstpolitiske hensyn gør sådanne ændringer aldeles nødvendige. Selv om de aktuelle kvaler, vi oplever på dette område, knytter sig til den rentesikringsordning, der blev indført i boligforliget i 1966, så må det nok forventes, at også 1975-ordningen vil være utilstrækkelig under hensyn til den indkomstpolitiske udvikling. Dertil kommer, at den vanskelige udlejningssituation har medført driftstab i adskillige almennyttige selskaber. Dette må der skabes løsninger på, som tilgodeser lejernes krav om en rimelig husleje.